

Sygn. akt IV KK 653/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Rafał Malarski (przewodniczący)

SSN Przemysław Kalinowski

SSN Andrzej Tomczyk (sprawozdawca)

Protokolant Elżbieta Wawer

przy udziale prokuratora Prokuratury Regionalnej w Łodzi delegowanej do
Prokuratury Krajowej Bożeny Góreckiej,

w sprawie **M. N.**,

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 2 września 2021 r.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego
od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w S.

z dnia 27 marca 2017 r., sygn. akt II K [...],

**1. uchyla zaskarżony wyrok łączny i umarza postępowanie w
tym przedmiocie;**

**2. obciąża Skarb Państwa kosztami postępowania o wydanie
wyroku łącznego.**

UZASADNIENIE

Jak ujawniono w części wstępnej wyroku łącznego Sądu Rejonowego w S. z dnia 27 marca 2017 r., sygn. akt [...], M. N. został skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w R. z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie o sygn. akt II K 179/04 za czyny z art. 245 k.k. i z art. 283 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. na karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby, karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 10 zł każda; postanowieniem z dnia 15 listopada 2005 r. zarządzono wykonanie warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności, a postanowieniem z dnia 18 stycznia 2012 r. karę grzywny zamieniono na karę pozbawienia wolności;

2. Sądu Rejonowego w R. z dnia 11 lipca 2005 r. w sprawie o sygn. akt II K 103/05 za czyn z art. 283 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby, karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 10 zł każda; postanowieniem z dnia 29 sierpnia 2006 r. zarządzono wykonanie warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności;

3. Sądu Okręgowego w R. z dnia 19 kwietnia 2006 r. w sprawie o sygn. akt II K 14/06 za czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. i art. 11 § 2 k.k. na karę 5 lat pozbawienia wolności, orzeczono obowiązek naprawienia szkody w kwocie 5000 zł na rzecz pokrzywdzonego; postanowieniem z dnia 10 grudnia 2012 r. odwołano przedterminowe zwolnienie;

4. Sądu Rejonowego w S. VII Zamiejskowy Wydział Karny z siedzibą w S. z dnia 22 sierpnia 2013 r. w sprawie o sygn. akt VII K 334/13 za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w dniu 16 kwietnia 2012 r. – na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz za czyn z art. 178a § 1 k.k., popełniony w dniu 3 lutego 2013 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, za które orzeczono karę łączną roku pozbawienia wolności, naprawienie szkody na rzecz pokrzywdzonego, rok zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym, na poczet którego zaliczono okres zatrzymania prawa jazdy od 3 lutego 2013 r.;

5. Sądu Rejonowego w K. z dnia 31 stycznia 2014 r. w sprawie o sygn. akt II K 706/13 za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w okresie od dnia 17 kwietnia 2012 r. do dnia 19 kwietnia 2012 r. – na karę roku pozbawienia wolności i karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 20 zł każda; postanowieniem z dnia 30 grudnia 2014 r. zamieniono karę grzywny na karę pozbawienia wolności;

6. Sądu Rejonowego w K. z dnia 29 grudnia 2014 r. w sprawie o sygn. akt II K 942/14, w której wydano wyrok łączny – orzekając karę roku i 4 miesiące pozbawienia wolności, w wyniku połączenia kar orzeczonych wyrokami: Sądu Rejonowego w S. VII Zamiejskowy Wydział Karny z siedzibą w S. z dnia 22 sierpnia 2013 r. w sprawie o sygn. akt VII K 334/13 oraz Sądu Rejonowego w K. z dnia 31 stycznia 2014 r. w sprawie o sygn. akt II K 706/13;

7. Sądu Rejonowego w S. z dnia 13 sierpnia 2015 r. w sprawie o sygn. akt II K 44/15 za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności.

W części dyspozytywnej wyroku łącznego z dnia 27 marca 2017 r., sygn. akt. [...], Sąd Rejonowy w S.:

I. na mocy art. 85 § 2 k.k. i art. 572 k.p.k. w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie Kodeksu karnego oraz niektórych innych ustaw umorzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego co do skazanego M. N., w zakresie wyroków skazujących Sądu Rejonowego w R. z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie o sygn. akt II K 170/04, Sądu Rejonowego w R. z dnia 11 lipca 2005 r. w sprawie o sygn. akt II K 103/05 oraz Sądu Okręgowego w R. z dnia 19 kwietnia 2006 r., w sprawie o sygn. akt II K 14/06;

II. na mocy art. 575 § 1 k.k. rozłączył wyrok łączny Sądu Rejonowego w K. z dnia 29 grudnia 2014 r. w sprawie o sygn. akt II K 942/14 oraz karę łączną z wyroku Sądu Rejonowego w S. VII Zamiejskowy Wydział Karny z siedzibą w S. z dnia 22 sierpnia 2013 r. w sprawie o sygn. akt VII K 334/13 i na podstawie art. 85 § 1 i § 2 k.k., art. 85a k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie Kodeksu karnego oraz niektórych innych ustaw połączył:

- karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z wyroku Sądu Rejonowego w S. VII Zamiejskowy Wydział Karny z siedzibą w S. z dnia 22 sierpnia 2013 r. w sprawie o sygn. akt VII K 334/13;

- karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z wyroku Sądu Rejonowego w S. VII Zamiejskowy Wydział Karny z siedzibą w S. z dnia 22 sierpnia 2013 r. w sprawie o sygn. akt VII K 334/13;

- karę roku pozbawienia wolności z wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 31 stycznia 2014 r. w sprawie o sygn. akt II K 706/13;

- karę roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności z wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 13 sierpnia 2015 r. w sprawie o sygn. akt II K 44/15,

orzekając wobec skazanego M. N. karę 2 lat pozbawienia wolności,

III. zaliczył skazanemu M. N. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności okres odbytej kary wymierzonej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w K. w sprawie o sygn. II K 942/14,

IV. w pozostałym zakresie wyroki objęte wyrokiem łącznym podlegają odrębnemu wykonaniu.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się z dniem 26 kwietnia 2017 r.

Postanowieniem z dnia 19 stycznia 2018 r. Sąd Okręgowy w R., sygn. akt III Kow 1253/17/owz, odwołał warunkowe przedterminowe zwolnienie z odbycia reszty kary roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej prawomocnym wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w K. z dnia 29 grudnia 2014 r., sygn. akt II K 942/14 oraz kary roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 13 sierpnia 2015 r., sygn. akt II K 44/15 – orzeczone postanowieniem Sądu Okręgowego w R. z dnia 13 października 2016 r., sygn. akt III Kow 945/16/wz – wobec skazanego M. N..

Kasację od opisanego na wstępie wyroku łącznego, na korzyść skazanego, wniósł Prokurator Generalny. Zarzucił zaskarżonemu orzeczeniu rażące i mające istotny

wpływ na jego treść „naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 85 § 2 k.k., polegające na objęciu karą łączną kar jednostkowych 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz 6 miesięcy pozbawienia wolności wymierzonych M. N. na mocy wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 22 sierpnia 2013 r. w sprawie o sygn. akt VII K 344/13, kary roku pozbawienia wolności orzeczonej wobec ww. skazanego na mocy wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 31 stycznia 2014 r. w sprawie o sygn. akt II K 706/13 oraz kary roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wobec ww. skazanego na mocy wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 13 sierpnia 2015 r. w sprawie o sygn. akt II K 44/15, pomimo że kary te nie podlegały wykonaniu z powodu objęcia ich warunkowym przedterminowym zwolnieniem udzielonym M. N. na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w R. z dnia 13 października 2016 r. o sygn. akt III Kow 945/16/wz, dotyczącym skazania M. N.:

1) wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w K. z dnia 29 grudnia 2014 r. o sygn. akt II K 942/14 obejmującym wyrok Sądu Rejonowego w S. z dnia 22 sierpnia 2013 r. w sprawie VII K 334/13 na kary jednostkowe 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz 6 miesięcy pozbawienia wolności, za które orzeczono karę łączną roku pozbawienia wolności oraz Sądu Rejonowego w K. z dnia 31 stycznia 2014 r. w sprawie o sygn. akt II K 706/13 na karę roku pozbawienia wolności i wymierzającym, po uprzednim rozłączeniu kary łącznej orzeczonej w pierwszym z tych wyroków, kary łącznej w wymiarze roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności,

2) wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 13 sierpnia 2015 r. w sprawie o sygn. akt II K 44/15 na karę roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności,

które do dnia 27 marca 2017 r. nie zostało odwołane, w konsekwencji czego doszło do wydania drugiego prawomocnego orzeczenia w przedmiocie kar pozbawienia wolności objętych już postanowieniem o warunkowym przedterminowym zwolnieniu M. N., co nadto skutkowało obrazą prawa procesowego – art. 572 k.p.k. wskutek zaniechania umorzenia postępowania o wydanie wyroku łącznego”.

Formułując cytowany zarzut, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

W dniu 30 października 2020 r. do Sądu Najwyższego wpłynął akt zgonu M. N., z którego wynika, że skazany zmarł w dniu 13 lipca 2018 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Jako że kasacja została wniesiona na korzyść skazanego, nie stoi na przeszkodzie jej rozpoznania śmierć M. N. (art. 529 k.p.k.).

Na wstępie rozważań należy podkreślić, że autor kasacji słusznie zaznaczył, że w niniejszej sprawie przepisy obowiązujące przed dniem 1 lipca 2015 r., dotyczące kary łącznej byłyby mniej korzystne dla skazanego. Stąd też należało brać pod uwagę stan prawny obowiązujący po tej dacie.

Zgodnie natomiast z art. 85 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym po 1 lipca 2015 r. oraz w dacie orzekania przez Sąd Rejonowy w S., podstawą orzeczenia kary łącznej były wymierzone i podlegające wykonaniu kary lub kary łączne, tj. kary tego samego rodzaju albo inne kary podlegające łączeniu.

Zauważyć zatem należy, iż koniecznym warunkiem orzekania kary łącznej było, aby te łączone kary lub kary łączne podlegały wykonaniu. Oznacza to, że niezbędne jest, by kary te na dzień orzekania kary łącznej mogły być wykonane w całości lub w części, w sposób określony dla danej kary w Kodeksie karnym wykonawczym (zob. D. Kala, M. Klubińska, Kara łączna i wyrok łączny, Kraków 2017, s. 59).

Tymczasem, z akt sprawy wynika, że kary objęte wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w S. z dnia 27 marca 2017 r., sygn. akt [...], tj.: kary jednostkowe w wymiarze 10 miesięcy oraz 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczone wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 22 sierpnia 2013 r. w sprawie II K 334/13, kara roku pozbawienia wolności orzeczone wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 31 stycznia 2014 r. w sprawie II K 706/13 oraz kara roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności Sądu Rejonowego w S. z dnia 13 sierpnia 2015 r. w sprawie II K 44/15 – jak słusznie wywiódł autor kasacji – nie miały statusu kar podlegających wykonaniu w rozumieniu art. 85 § 2 k.k., ponieważ postanowieniem Sądu Okręgowego w R. z dnia 13 października 2016 r., sygn. akt III KoW 945/16/wz, które uprawomocniło się

w dniu 21 października 2016 r., wszystkie te kary zostały objęte warunkowym przedterminowym zwolnieniem udzielonym M. N.. W tej sytuacji zaistniała negatywna przesłanka do wydania wyroku łącznego.

W związku z powyższym, wydanie wyroku łącznego nie było dopuszczalne w niniejszej sprawie, gdyż łączone nim kary nie podlegały już wykonaniu. Tym samym słusznie wskazuje się w zarzucie kasacji, że zaskarżony wyrok rażąco uchybia przepisowi prawa materialnego – art. 85 § 2 k.k. Mając tę okoliczność na uwadze, należało nie tylko uchylić zaskarżony wyrok, ale również umorzyć postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego. Z uwagi zaś na to, że w związku ze śmiercią M. N. w rozpoznawanej sprawie zbiegają się dwie podstawy umorzenia postępowania – art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. wobec śmierci skazanego oraz art. 572 k.p.k. wobec bezprzedmiotowości wydania wyroku łącznego, Sąd Najwyższy tę pierwszą uczynił podstawą umorzenia.

Z przytoczonych powodów orzeczono jak na wstępie